

Nro. 29.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Aprilisnek 11-dik napján 1797-ik
esztendőben.*

B é t s.

A' múlt szombaton Kir. parantsolat küldetett innen le Magyar Országba, hogy minden Vármegyébéli nemesek insurgáljanak, 's védelmezzék hazájokat az ellenség ellen.

A' mostani környülállásokhoz képpést nagy patriotismust, hivséget, és kélzséget tapasztalunk ezen váras jó szivű és gondolkozású lakosaiban. A' miolta az alsó Austriai fő kórmányszéknek előlője Gróf *Saurau* azon hirdetményt, mellyet a' múlt posta napon a' Magyar Publikumnál mi is közlöttünk, közönségessé tétette, azóltától fogva szüntelen szaporodik a' fegyver fogásra magát el

szánt *Bétsi* ifjúságnak a' száma, mind a' belső, mind a' külső városoknak útzai zengenek a' verbunkokat kisirő török musikáknak serkentő harsogása miatt, sokan a' polgárság közül Austriai szelső határának, sokan a' városnak védelmezésére, és a' belső tsendességnek 's bátorságnak további fenn tartására kéz alá irással kötelezték magokat; az ide való Universitásban tanuló ifjak tsaknem mindnyájan készek az ellenség eleibe menni; három Professorok fogják őket vezérelni, a' kalmár legények is azon szolgálatra kötelezték magokat, sőt, a' mint értettük az egész Austria in massa fog fel kelni, 's honnyát, királyát, magát, és vagyonát fegyverrel védelmezni. Egy szóval olly készség, indulat, szorgalmatosság tapasztaltatik most az Austriai népben, mint a' téli takarmánynak öfzve gyűjtésében foglalatoskodó fáradhatatlan hanyákban.

Tegnap egynéhány ezer főből álló katonaság jött ide bé azok közül, a' kik *Mantuából* Capitulatio mellett szabadan botsátattak; a' város bástyáira körös körül sok ágyúk és ágyú golyóbisok vitettek fel.

Ő Cs. K. Felsége különös meg illetődessel vévén a' *Bétsi* polgárságnak maga eránt ki nyilatkoztatott jobbagyi hiv indúlatjokat, ne csak bizonyosokká tenni méltóztatta őket mindenkori kegyelmességéről; hanem e' mellett arról is bizonyosokká tette őket, hogy azoknak, a' kik talán a' tsata mezőn maradnának, özvegyeikről, és árvaikról, hóltok napjáig illendőképen gondot fog viselni. — Ezen köz Jónak előmozdítása végett 500 darab puskát küldött a' polgári fegyver tárházba Hertzeg *Lichtenstein Aloysius*.

E' folyó hólnapnak 7-ikén illyetén értelmű parantsolatot hirdettetett ki az Alsó Austriai fő kormányfő: „Minthogy úgy kívánnyák a' jelenvaló körülállások, hogy minden itten tartózkodó idegenek innen el mennyenek: ahozképest tettez Ő Cs. K. Felségének azt parantsolni, hogy harmadnap alatt, minden névvel nevezendő idegenek takarodjanak innen ki, és tettezések szerént,

vagy Tseh Országba, vagy Morvába, vagy Galitziába mennyenek. — A' melly házi gazdák ezen Fels. parantsolatnak engedelmeskedni, és a' haizaiknál lakó idegenekről a' Politzianál jelentést tenni el múlatnak, kemény büntetés alá fognak rekesztetni.

E' mellett azt is tettzett Ő Felségének meghatározni, hogy valamint ennekelötte, úgy ennekutánna is illendő folyamata legyen a' bankótzéduláknak, kiváltképen az alsóbb számúaknak, hogy ekképen nemtsak azok, a' kiknek elég pengő pénzek vagyon, hanem a' szegényebb sorsú emberek is élhessenek, és folytathassák kereskedéseket és kézi mesterségeiket.

A' nagyobb számú bankótzédulákra nézve pedig a' következő punctumokból álló parantsolatot adott ki Ő Felsége: 1) Az itt lévő Bankó-Kasszánál a' szokott napokon mindennek szabad lészzen a' maga nagyobb számú bankótzédulait, kisebb számúakra felváltani, és 5 — 25 számú bankótzéduláért pengő pénzt is kérni. 2) Azoknak, a' kiknek vagy pensiójok, vagy hivataljokért való fizetések, vagy a' Status valamellyik kasszájánál töke pénzek vagyon, mindenkor jusok lészzen arra, hogy vagy azokat akár nagyobb, akár kisebb számú bankótzédulákban, vagy azoknak valamelly részét, pengő pénzben magoknak ki fizettetni kívánnyák. 3) Minden Magyar és Tseh Orzági, Gallitziai és Austriai Cs. K. kasszáknál épen olyan betse lészzen ennekutánna is a' bankótzéduláknak, mint vólt ennekelötte, és mindennek szabad tettzesében fog állani, hogy a' maga adaját, vámját, harminzadját, restantiáját 's a' t. vagy pengő pénzben, vagy bankótzédulában ki fizethesse; ellenben azt is meg kívánnya Ő Cs. K. Felsége, hogy a' magános fizetésekben is épen olly betse legyen a' papiros pénznek, mint a' minémü vagyon a' Status kasszáinál 's a' t. *Költ Bétsben Aprilisnek 7-ik napján 1797-ik esztendőben.*

Hadi Történetek.

A' *Tyrolisból* jött tudósítások szerént, ottan jobban folynak a' mi dolgaink, mint sem reménylettük volna. B. *Kerpen* F. M. Lajtinánt egy olly positiót, avagy tanyát választott magának *Sterzing* környékén, mellyet mind maga a' természet, mind a' mesterség úgy meg erősítettek, hogy nem egy könnyen férhet hozzá az ellenség. A' *Maulsi* és *Friedenfelsi* külső őrálló helynél mutogatták ugyan magokat minapában, de oda menni nem mérészlettek, hanem az ott találtatott marhát mind el rablották. — A' fent nevezett F. M. Lajtinánt 15000 embert vár magához azon lakosok közül, a' kik honnyaiknak védelmezése végett fegyvert fogtanak, és a' kiknek száma 40 ezer főre tétetik.

A' *Steyer* Országban táborozó Cs. K. armádiáról ezeket közli velünk a' Fels. udvari hadi Kancellária, hogy *Károly* Kir. Fő Hertzeg továbbá is álhatatos lévén a' maga planuma mellett, telylyességgel nem akarja magát az ellenséggel való tsatában botsátani, és midön értésére esett volna, hogy a' Frantziák *Neumarkon* és *Bergaun* keresztül *Judenburg* felé marsirozzanak, és a' *Sz. Györgyi* tetökre is fel másztak volna, egész armádiájával *Knittelfeldig* vontta magát vissza Ő Királyi Hertzegsége.

Az alatt Gr. *Sporck* F. M. Lajtinánt, a' ki a' vezérlése alatt lévő corpussal *Cortina* mellett állott, mind a' katonaságot, mind az artillériát ki szabadította azon kétséges környülállások közzül, a' mellyek közzé vala tetetve az ellenségnek közelgetése miatt, és ki verekedvén előbbi tanyájából a' *Salzburgba* vivő Ország útjára, öszve kaptsolta magát az Ő Kir. Hertzegsége kórmánya alatt lévő armádiával.

A' *Grétzi* tudósítások szerént egy kis dula-kodás történt a' mi arriergardánk, és a' Fr. avantgarda közt, de a' mellynek semmi egyéb következése nem vólt, hanem hogy a' Fr. armádia bal

szárnyának vezérje *Massena* Generális a' *Rottenmanner* nagy hegyek közt felső Austriai felé marsirozott, a' hova menni Ő Kir. Hertzegsége is szándékozik, de nem azon az úton, hanem *Vorderberg* és *Eisenerz* környékén, 's könnyen meg eshetik, hogy a' midőn a' *Steyeri* magas hegyeken túl felső Austria határan egymásra fognak bukkanni, igen véres tsata fog következni.

Tegnap reggel illyetén örvendetes Tudósítást közöltetett a' Fels. Hadi Kancellária a' *Bétsi* Publikummal: B. *Loudon* Generál-Major előre intézett jó rendelkezései után az alatta lévő truppokkal, és a' massában fel költ földneppvel együtt Aprilisnek 4-ik napján meg támadta a' *Bótzen* környékén tanyázott Frantziáságot, és egész estig tartott velek való tsatazása után, azon várost vissza vette, és a' következett napon *Branzilig* nyomult előbre. — Az ellenség elégtelen lévén az ellentállásra, Apr. 4-ik és 5-ik napjain oda hagyta az *Ets* vizének környékét, t. i. *Mittervaldot*, *Oberaut*, és *Unteraut*, meg gyújtotta az *Oberau* és *Aicha* közt lévő két hidat, és nyakra före a' *Pusterthalba* húzta magát vissza, melly történetből azt lehet sajditani, hogy a' *Karinthiában* lévő Fr. ármádiával fogja magát öszve kaptsolni.

Akár merre, 's akár hová fordította légyen magát ez a' Fr. corpus, elég az ahoz, hogy ezen szerentsés történet nagyon meg vizsgálta, és bátorította a' *Tyrolisi* hiv lakosokat, és B. *Kerpen* F. M. Lajtinántnak is szabad utat nyitott az alatta lévő corpusnak egy részével a' *Mauls* felé való előnyomulásra.

B. *Louaon* újabb rendelkezéseket tett az eránt, hogy nyert szerentséjét folytatván, *Brixenig* mehessen, a' melly végre minden azon környékbeli hiv lakosokat, a' kik eddig is rendkívül való készséget mutattak Fels. Fejedelmeknek és Hazájoknak szolgálattýára, arra serkéntette, hogy a' kik közülök a' fegyver fogásra alkalmatosak, minden haladék nélkül állyanak ki, 's kaptsollyák öszve magokat az ő alatta lévő regularis katonasággal.

Nagy Britannia.

Azt szokták mondani az Anglusok köz példa beszédben, hogy ott *más Minister kezdi a' háborút, 's más végezi azt el.* Most is olly forma aspectusok jelengetik magokat *Londonban*, a' melylyekből azt jövendőlik a' politicusok, hogy nem sokára változás fog lenni a' ministeriumban. Az oda való polgárság deputatusokat küldvén, a' *Lord Majorhoz*, az az, a' fő polgár mesterhez, azt kívánta, hogy hirdessen gyűlést, mellyben készítettendő memorialis által kérettsék meg a' Király, hogy változtassa meg a' ministeriumot. Eleinte vonakodott a' *Lord Major*, hanem ő is meg változtatván néhány napok múltán a' maga gondolatait, helyt adott a' polgárok kérésének, 's el küldötte a' memorialist a' Királyhoz. — Meg válik, minémű választ fognak nyerni. — Eleitől fogva mindenkor nehezen változtatták meg az Angliai Királyok az olly ministeriumot, a' mellynek sok barátjai és vokasai vóltanak az alsó parlamentumban, és akár mint lármazzék az antiministerialis rész. Az *Amérikai* háborúban *Lord North* kezdette, és *Fox* Úr végzette azt el; de ő sem viselhette sokáig a' ministerséget, nem lévén nékie sok barátjai. — Az antiministerialis újság levelek azt rebesgetik, hogy *Lord Lansdowne* és *Fox* Úr kormányozások alatt új Ministerek fognának választatni; azt mindazáltal előre is meg mondhatjuk, hogy az a' hir fundamentom nélkül való legyen, mivel az elsőbb nagyon frantziásan gondolkozó lévén káros békességet szerzene az Országnek; az utólsóbbhoz pedig kevés bizodalma vagon az udvarnak.

Az *Orániai* Hertzeg, a' vólt *Hollandiai* helytartó fejedelem, a' ki most *London* várasa szomszédságában *Hampton Courtban* lakik, gazdag vendégséget adott a' maga születésének emlékeztető napján, mellyen a' *Wallisi* és *Clarenci* Királyi Hertzegeken kívül más fő emberek is jelenvóltanak. Ott vóltak *B Nagel* a' *Hollandiai* Respublikának *Londonban* vólt előbbi követje és egy idegen ud-

varnak ministerje is, a' kik a' *Londoni* bankónak mostani körülállásai miatt egymással öfzve szóllalván, olly mérges discursusba botsátkoztak, hogy végtére egy szál kardra hívták ki egymást. — Éfzre vévén e' dolgot a' *Londoni* politzia, úgy intézte el rendeléseit, hogy eggyességre léptek egymással.

A' *Londoni*, és más városbeli manufacturisták memorialist nyújtván bé a' ministernek azon panaszokodtak, hogy a' pengő pénznek szük vólta miatt úgy annyira le szállott az ő mesterségek, hogy hanemha békesség leszen az Országban, éhelhalásra fognának jutni munkásaik. — Gróf *Aembairlet* valamelly titkos követségbe küldötte a' ministerium, a' ki felöl úgy gondolkozik a' Publikum, hogy ő *Párisba* fogna menni egy új békeséges plánummal, mellynek szerentsés eszközléséhez mind addig semmi reménysége nints a' nemzetnek, mig a' *Londoni* ministeriumban változás nem esik.

Hyberniának néhány északi tartományaiban még most is nagy nyughatatlanság, békételenség, sok tolvajlás, és gyilkosság történik. — Azoktól, a' kiknek a' kórmányfzék fegyvert adott, azokat el vették, és midön az ott lévő kommandirozó Generál-Lajtinánt azoknak vissza adására intette vólna őket, nemtsak nem engedelmeskedtek parantsolatjának, söt még a' hozzájuk küldetett hadi tisztekkel is szembe szállottak.

Parlamentalis Dolgok.

A' *Londoni* Bankó állapotjának szoros megvisgaltatására ki rendeltetett titkos Deputatiónak azon végzése, melly által a' pengő pénznek ki fizettetése szorosabb határok közzé szorittatott, Martiusnak 17-ik napján, másódszor olvastatott fel az alsó Parlamentum gyüllésében, és ugyan akkor azt kivánta *Pitt* Minister, hogy minél előbb sanctionálná, az az, hagyná jóva, 's erőssitené meg a' Parlamentum. — *Fox* Úr, szokása szerént, ekkor ismét ki kelvén a' mostani kórmányozók

ellen, a' következő kérdéseket hengerítette *Pitt* Minister eleibe: 1) El veszi e' a' kórmányszék a' közönséges adót, harminzadot és vámot pengő pénz helyett papiros pénzben? 2) Ha valakinek az adossága többre megyen mint a' kész pénze, szabad lészzen e' a' Creditornak vele a' törvény szerént bánni, avagy nem? Miként fog azoknak a' bankósoknak dolgok lenni, a' kikre sok töke pénzt biztanak a' Capitálisták, most pedig pengő pénzben kívánnyák töke pénzeket vissza fizettetni? Meddig fog a' pengő pénz circulatiójának meg akadályoztatása tartani? Nem jó vólna e' a' Parlamentumnak meg határozni, mennyi papiros pénzt készitessen, és mennyi pénzt adjon költsön a' kórmányszéknek a' *Londoni* Bankó? Mindezek, úgymond *Fox* Úr, olly fontos és szövevényes kérdések, mellyeknek meg fejtetésekre ő magát tehetetlennek lenni itili. — Ezen ellenvetésekre rövideden azt felelte *Pitt* Minister, hogy ő más úttal fogja azokat meg magyarázni.

Fajdalom, úgymond *Grey* Úr, hogy semmi szabad választása nem lehet a' Parlamentumnak, és hogy az el kerülhetetlen gonoszt kellessék nékie választani. Mivel, noha gyakorta meg mondatott légyen is a' Ministernek, hogy tsak annyi pengő pénzt küldjön ki az Országból, a' mennyit a' jelenvaló kétséges kimenetelű környülállások közt meg kívántató okosság enged: még is mindazáltal nemtsak azon fél milliomot, a' mellynek ki küldésére néki karatson innepe előtt szabadságot adott a' Parlamentum, küldötte ki, hanem ennekfelette Mart. 11-ik napján, minden előre való jelentés és engedelem nélkül 120000 font sterlinget adott egy idegen udvar Agenseinek. — Szükség lészzen tehát a' Minister kezeit meg kötni, ne hogy többekre is ki terjessze azokat. — Mások is belé szólottak e' dologba, és nagyon ótsárlották a' ministeriumot: de *Pitt* Úr meg bosszonkodván reájok, nem tartotta azon ellenvetéseket a' feleletre méltóknak. — Ekkor vége is lön azon napi gyűlésnek.

A' Mart. 23-ik napján tartatott felső Parla-
mentomi gyűlésben azt javasolta Gróf *Oxford*,
hogy minél előbb békességet kellene a' Frantziák-
kal kötni. Különösen meg mutatta a' Frantzia
Directoriumnak *Winkhám* Úrnak és Lord *Malmes-
burynak* adott feleleteiből, hogy nem a' Fr. kór-
mányfzék ezen veszedelmes háború folytatásának
az oka, hanem az Angliai ministeriumnak békes-
ségtől való nagy idegensége. Még előre ki nyi-
latkoztatta, *úgymond ő*, a' Fr. Directorium, hogy
a' békességnek álladóságára nézve szükség lészzen
nékie a' Respublika határait a' *Rénus* bal partyáig
ki terjeszteni; meg is szüntelen a' *Status quot* sür-
gette Lord *Malmesbury*. Annakutánna sarkalatos
és meg tzáfolhatatlan okokkal kívánta ő azt meg
mutatni, hogy *Frantzia Ország* és *N. Britannia*
előbbi környülállásainak meg változása, a' *Lon-
doni* közönséges bankónak szomorú állapotja, és a'
hadi szereksének álhatatlan mivólta szükséges-
képen azt kívánnyák, hogy újobban békességes
alkuba botsátkozzanak a' *Párisi* Directoriummal.
De mivel semmi bizodalma nintsen ennek a' *Lon-
doni* ministerium egyenes szivűségéhez, meg kell
a' Fels. Királyt kérni, hogy tegyen változást a'
mostani ministeriumban, 's olly ferfiakat állitson
az Ország kórmányára, a' kikhez tellyes bizodal-
ma legyen a' nemzetnek, a' kik minden tseleke-
deteiknek sinor mértékéül a' köz jót tegyék, a'
kik az Ország Constitutióját fel tartani igyekez-
zenek; a' kik azon munkálódjanak, hogy a' nép-
nek azon nagy terhét, melly alatt régtől fogva
nyögni kényszeritetik, meg könnyebitsek; egy szó-
val ollyakat, a' kik a' köz jót, tsendességet, bé-
kességet és bátorságot fenn tartásák 's elő moz-
ditsák 's a' t. Hasonló értelemben vóltanak *Nor-
folk* Hertzeg, Lord *Landsdowne*, Lord *Guilford*
és mások: mivel mindazáltal most is többen vól-
tanak a' ministerium, mint az ő partyokon, voks-
ra menvén a' dolog, nem bóldogúlhattak békes-
séget javasló fel-tételekben.

Frantzia Ország.

A' múlt hólnapnak 21-dikén kezdődtek el a' Fr. közönségeknek honnyai gyűlléseik, mellyekben leg elsőben is Elöülöket és Titoknokokat választottanak magoknak, 's azután fogtak a' nemzeti képviselőknek választásokhoz. Úgy írják, hogy minden perpatvar és zenebona nélkül mentenek vólna azok végbe, hogy szorossan megtartották a' nékiek adatott instructiókat, az az, oktatásokat; hogy leg kissebben sem kívántak a' Constitutiótól el tántorodni, és hogy olly személyeket választottak ki magok között, a' kikhez tökéletes bizodalommal lehetnek az eránt, hogy ők szinmutatás nélkül való republikanismussal bírjanak, és tellyes erővel fognak a' békeségnek helyre állításán, és a' nemzet bóldogságán munkálódni.

Hallatik, hogy *Besancon* városának lakosai *Pichegrü* Generálist választották vólna magok képviselőjöknek. Ugyan ezt miveltek a' *l'Orienti* lakosok *Villaret Joyeuse* Vice Admirálissal, a' ki mindenkor ellenzette a' minapi *Hyberniai* szerentsétlen expeditiót, és a' ki valamelly planumot adott bé a' Directoriumnak a' Frantzia marinának, az az, hajó seregnek meg jobbitása felől.

Clement polgár, egy igen okos és mértékletes indulatú 80 elztendős öreg ember választatott a' papságnak közönséges kívánsága szerént a' *Versaliai* megyének püspökjévé, a' ki Mart. 12-ik napján bé is iktattatott azon hivataljába a' *Párisban* lévő püspökök által.

A' *Redacteur* nevű, és több *Párisi* újság levelek, nem a' Spanyol flotta tehetetlenségének, hanem inkább az azon szolgáló Frantzia emigránsok hiveségetlenségének tulajdonittják az Anglus flottával való ütközeteknek szerentsétlen ki-menetelét, a' kik tellyességgel nem akarták az ütközetbe elegyedett Spanyol hajóseregeket segiteni.

Az a' kis Frantzia flotta, a' melly a' gallyára sententziáz tatott gonofztévöket Angliának *Wallis*

nevű Grófságába a' szárazra ki tette, a' *Brestiai* kikötő helybe lett vissza térésekor 19 Anglus hajót rablott el, 's többnire mindeniket a' tenger vizébe süllyesztette, ne hogy más Anglus hajókra bukkánván, kezéből ismét ki vétetessenek. Ezen Fr. hajók, a' *Vengeance* nevű fregattéval együtt, a' mellyen azon flottának kormányozója *Castagnier* vala, Mart. 19 ik napján tért vissza a' *Bresti* kikötő helybe. Ellenbe két Fr. fregatte attól el válván, az ottan ólalkodott Anglus hajók által el raboltatott.

Austriai Belgium.

A' *Sámbrei* és *Máási* armádiának fő kvártélyából az a' parantsolat küldetett *Brüsszelbe*, a' mint az itten Mart. 20 ik napján költ levelek említik, hogy minden ottan, és más *Belgiomi* városokban fekvő hadi nép, nagy sebeséggel marsirozzon a' *Rénus* partjára, és csak azok hagyatassanak ottan, a' mellyek a' *Belgiomi* és *Lüttichi* tartományok belső tsendességének további fenn tartására szükségéseknél lenni itiltetnek. — A' *Brüsszelben* vólt 13-ik vadász sereg fel váltattatván a' 16-ik dragonyos regement által, már útnak indúlt. — Az ott vólt lovas és gyalog pattantyúsok, és a' szomszéd városokban, 's helységekben feküdt seregek is oda, t. i. a' *Rénus* mellé menni parantsoltattak. — E' mellett annyi munitios és eleséges társzekerek takarodnak a' *Rénus* környékére, hogy tömve vagynak velek az Ország utak. Mindezekből azt a' következtést tsinállyák a' *Belgiomi* lakosok, hogy a' *Rénus* felső és alsó környékein is el fogna kezdődni az ellenségeskedés.

A' felső *Rénusi* és *Móseli* armádiához is számos hadi nép marsirozik, azon héjánosságnak ki pótolására, a' melly az Olasz Országba ment trüppok miatt esett vala. — A' *Biponti* Hertzegségben kantonirozott fegyveres nép is mozdulásba tétetett, és ha talám a' békesség arany napjának sugárai Európa egének kárpityát meg nem világositják, sokkal több emberi vér fog ezen ható-

dik táborozásban ki ontódni, mint ennekelőtte. *Moreau* és *Hoche* Fr. Generálisok szüntelen leveleznek egymással, a' mit keserves szemekkel néznek ezen veszedelmes háborúnak terhe alatt nyögő szegény lakosok.

Batáviai Respublika.

Ezen Köz-Társaság új formába öntött Constitutiója naponként közelget a' maga végéhez. A' Mart. 15-ik napján tartott gyűlésben, sok perpatvar és kiáltások után el végzették a' nemzeti képviselők, hogy az azon Respublikában lévő minden tzéhek, társaságok, és corporatiók el töröltetessenek. — Azután harmad nappal a' közönséges isteni tiszteletről és vallásbeli szabados gyakorlásról hozatott törvények olvastattak fel. A' finantziának állapotjáról tett végzésnek tizkelyei közt az is meg határozottatott, hogy azon Commissió ügyeinek védelmezésére és folytatására egy Fiskalis Prokátor választattassék. — A' tengeri dolgokra ügyelő Commissió 4 hajót vett a' napkeleti Társaságtól, a' mellyeket hadakozó hajókká fog által változtatni. — A' Nemzeti Gyűlés eleibe adatott pensionatus tiszteknek laistromában egy *Mathieu d'Or* nevű hadnagy találattik, a' ki 1714-ik esztendőben tétetett nyugodalomba, és életének 101-ik esztendejét érte el.

Magyar Ország.

Hát nintsé a' tzigányoknak inventiójok!

Eggyik Vármegyében egy bizonyos helység két tzigány legényeket katonának el-fogatván, olyan rendelést tészzen, hogy őket a' helység Notariussa és a' Biró kísérik el a' bé assentalatás végett a' ki-rendelt helyre, a' kik midőn velek már a' ki-rendelt helyre érkeztenek vólna, mind a' helység Notariussa, mind pedig a' Biró szégyenlvén azt, hogy tsak tzigányokat vinnének assentalni, magokra küldötték-bé őket, kik is nagy rá-tartisággal bé-menvén az assentaló tiszthez, ekképpen szollottanak néki: Nó Uram! mi

ezen 's ezen helységből két derék legényeket hoztunk katonának, mellyre a' tizt mond nékik. Hol vagynak hát azok a' rekruták? Im' itt a' kapuban, felelének a' tzigány legények, de mivel az uton őket borral jól tartottuk, mind a' kettő a' szekerem alszik, 's bé nem hozhattuk ide az Úrhoz, mellyre a' tizt azonnal parantsolt a' strásáknak, hogy azon a' szekerem lévő legényeket vigyék-bé a' várba, és őket assentálják. A' tzigány legények pedig azon melegibe quietantziát kapván a' tiztől, azzal el-illantottak, a' Biró és Notarius pedig sokára józanodván-ki, a' magok kopasz mentségeket későre adták-fel.

* * *

A' Cs. K. Budai Montours-Commissió a' következő Tudósitást kívánnya a' Magyar Kurir által a' Magyar Publikummal közölni:

„Erős bizodalomban lévén az eránt, hogy a' Magyar Nemzetnek buzgó hazafiúi indulatját, és nemes gondolkozása módját elegendőképen magasztalni nem lehet, szoros kötelességének tartya az ide való Cs. K. *Montours-Commissió* mind a' *Budai* és *Pesti Szabad Kir.* városok, mind az *Ó Budai* és *Sz. Endrei* lakosoknak, 's nevezetesen az ott lévő Magnási, nemes és polgár hadonoknak Fels. Királyokhoz és Hazájokhoz való buzgó szivből származott indulatjokat a' Publikum előtt közönségessé tenni. Minekutánna ezek a' drága alákok, le mondván magok mulatságoó óraikról, a' Cs. Kir. ármádiának számára 10000 comis ingeknek tulajdon kezeikkel és ingyen való készítésekre ajánlották volna magokat, már egy-néhány ezret el készítvén, által adták ezen Cs. K. *Montours-Commissiónak*, sőt hogy annyival tökéletesebbé tehessék ezen tündöklő virtusaikat, arra kötelezték magokat, hogy ennekutánna sem vonnyák meg szolgálatjokat a' hazai vitézektől, melly nemes ajánlásoknak tellyesítése végett, nem lévén magoknak a' varrásra idejek, sok 100 ingeknek készítéséért, kész pénzt fizetnek bé ezen *Commissiónak* kasszájába, és *B. Rudnyánszky* O

Nagysága Kis Asszonyai tulajdon valznokból inget készítettek és küldöttek ezen *Montours-Commissióhoz*.”

„Melly nagy öztönére lett legyen, ezen igen dicséretes példa ezen környékbeli lakosoknak, abból meg tettik, hogy mind a' *Buda* és *Pest* Sz. K. városbeli, mind a' *Sz. Endrei* és *Ó Budai* lakosok, az ott le telepedett számos zsidósággal egyetemben, önként arra ajánlották magokat, hogy ők az ármádia számára szükséges fejer öltözetnek ingyen való el készítésében segítségül fognak lenni, melly igireteknek tellyesítésére olly rendkívül való szorgalmatosságot fordítottak, hogy magok a' *Sz. Endrei* lakosok harmad nap alatt 1700 darab inget készítettek és küldöttek a' *Montours-Commissióhoz*. Ennekfelette egy olly nemes dolgot miveltek, melly a' Publikum bámulására, és arra is érdemes, hogy arról haladatossan emlékezzen ezen Cs. K. *Montours-Commissió*. Tudniillik régtől fogva szokásban vagyon az a' *Sz. Endrei* bodnár Tséhbéli tagok közt, hogy esztendőnként egy bizonyos napot meg innepeljenek, 's azon vendégséget üssenek. E' helyett, öszve szedvén magok közt azon vendégtartásra szükséges költséget, azon 400 ríf vásznat vettek, 's azt önkényen való hadi segedelem gyanánt azon *Montours-Commissióhoz* küldötték.”

„Az ehez hasonló buzgó hazafiúi buzgóságról több számos példákat hordhatna elő ezen *Commissió*; de mivel ezen Tudósításnak szoros vólta miatt azoknak említésére ki nem terjeszkehetnek, azt mindazáltal el nem mellőzheti, hogy néhány *Budai* és *Pesti* Szabó és Szüts mesterek számos montur darabokat ingyen készítettenek, és hogy a' *Budai* vizi városban lakó *Fauser* nevű *Czingiesser*, avagy Önöntő 50 ríf vásznát ajándékozott ezen halznos végre, melly jó tselekedeteiket nem másként, hanem egyedül közönségesen ki nyilatkoztatott haladatossággal jutalmaztathattya meg ezen *Commissió*; egyfersmind szentül azt igeri, hogy a' fent nevezett nemes indulatú patriótakról annak idejében, nevenként je-

lentést fog tenni a' Fels. Cs. K. udvari hadi Kancellária előtt."

„Utólyára azoknak, a' kik nem régiben az eránt tettenek ezen *Montours-Commissiónál* kérdést, ha elvetetődik e' kevesebb számú vászonbeli ajándékjok, tudtokra adatik, hogy ezen Commissió akármelley tsekély vászonbeli adományt, akár fejerített, akár nem fejerített és akár egy, akár több réfni légyen az, mindenkor háladatos-sággal fog venni. — Költ Budán April. 4-ikén, 1797. esztendőben.

Elegyes Dolgok.

Jervis Anglus Admirális, a' ki mostanában fényes győzedelmet vett a' *Kadixi* Spanyol flottán Anglus *Pairévé* fog tétettetni. — A' felesége, mint *Mylady* St. Vincent mutattatott bé a' Királynénak (a). — *Spittler* Göttingai Professor Urat, titkos Tanátsosi titulussal maga Ministerjéve tette a' *Württembergi* uralkodó Hertzeg. — *Klarcke* Fr. Generális, a' diplomatikában való esméretére és foglalatosságaira nézve második *Sieyesnek* nevezetik, *Piacenzában* múlat, és azon conferentiában is jelenvölt, a' mellyet *Bonaparte*, Marq. *Luchesini* és *Ahrenberg* Hertzeg *Bonóniában* tartottanak. —

(a) Pair, v. Peer, deakúl Primores Regni M. Britanniae. Igy neveztetnek N. Britanniában azok az Érsekek, Püspökök, Hertzegek, Marchiók, Grófok és Bárók, a' kiknek ülések vagy a' Felső Parlamentumban, és különös privilegiumokkal birnak, p. o. örökös belső Tanátsosai a' Királynak, semminémü szin alatt meg nem fogattathatnak, ki vévén a' háza árúlast, és a' Király élete ellen való öszve esküvést, semmi harmintzadot és vámot nem fizetnek, sem az Allégiance, sem a' Supremacy esküvésre nem köteleztettethetnek, sem más módon nem eszküsznek, elég lévén, a' mit szóval meg igirnek; házaik semmi jurisdictió alatt nintsenek, és a' Peereken kívül, senki által meg nem itiltethetnek.

Az Egyházi Birodalomban újonnan verbuáltatott katonaság el bortsáttatott a' szolgálatból. — A' *Cis- és Transpadanai* új Respublikák nehezen szenvedik, hogy a' Sz. Pápa és Fr. Respublika közt szerzett békekességben semmi emlékezet nem tétett felölök, 's úgy vélekednek, hogy a' közönséges békekességnek helyre állitása után fogja az ő jövődöbeli sorsokat a' *Párisi* Directorium meghatározni. — Az *Algiriai* haramja Respublika haddal fenyegeti a' *Velentzei* Köz-Társaságot. — A' *Svéciai* Király 8 linea hajót parantsolt a' *Karlskróni* kikötő helyben ki készittetni. — A' *Prussziai* korona örökös hitvese Mart. 23-ikán egy egeszleges Hertzeget szült e' világra, a' melly örvendetes történet egynéhány ágyú szó által jelentetett ki a' Publikumnak. — A' *Saxóniai* választó familiához tartozott *Varsóviai* palotát és jószágokat pénzen magához váltotta a' *Prussziai* Király. — A' *Soproni* Postamester *Panz János Nepomok* Ur, három fiai közül egyiket egészlen equipirozva Ő Cs. K. Felsége hadi szolgálatjára ajánlotta, melly jó hazafiúságát kegyelmessen vévén Fels. Urunk, azon ifjat, a' maga nevét viselő dragonyos regimenthez kadétnek küldötte. — A' *Hesszen-Kasszeli* örökös Hertzeget ifjú feleségével együtt nagy örömmel és pompával fogadták az oda való lakosok. — *Hyberniában* sokan találtattak olyanak, a' kik a' Frantziákkal titkon leveleztek, és már el is fogattattak. — *Skótziában* és *Hyberniában* is meg szünt a' papiros pénznek pengő pénzvel való ki fizettetése. — A' *Bergamói* Respublika világosan meg izente a' *Velentzei Podestának*, hogy néki semmi szükségek nintsen többé ő reá. — *Kilmaine* Fr. Generális, *Lombardiának* mostani fő kormányozója, a' *Bergamóban* lévő Fr. Generálisnak azt irta, hogy mivel Olasz Országnek jövődöbeli sorsáról semmi meghatározást nem tett a' *Párisi* Directorium, szünnyék meg az oda való újításoktól. — A' *Hollandiában* lévő Frantzia és Belga truppok nagy mozdulásban lenni tapasztaltatnak, melly dolog külömbkülömbféle gondolatokra szolgáltatott alkalmatosságot.